

Odelo tvoje je belo
kot sneg in obličje
tvoje kot sonce žari
(Iz brevija za 8. dec.)

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Izhajajo vsak četrtek za naslednjo nedeljo

Letna naročnina:
na posamezni naslov
30 din, na skupni 24 din,
za inozemstvo 72 din,
z Marljanim L. 100 din,
za Ameriko 3 dolare
Štev. položnice 11-806
Uredništvo v Soboti
Uprava v Črensoyich

Zdrava morska zvezda (Ob svetku Nevtepene)

Starodavno grško mesto Atene je imelo močno utrjen in na hribčku sezidan grad, ki se je imenoval Akropola. Nad to Akropolo se je blestel veličasten, 12 m visok kip, veleno največjega grškega umetnika Fidije. Ves kip je bil iz slonove kosti, vsa zunanja oprema in odevalo je bilo iz suhega zlata. Zlato samo je tehtalo nad tisoč kilogramov. Veličasten je bil pogled z morja, zlasti, ko ga je obsijalo sonce ali oblila mesečina. Kadar koli so grški mornarji bili zunaj na morju, so vselej upirali svoje poglede proti Atenam, kjer se je lesketal zlati kip — svetilnik. To je bil kip grške boginje modrosti — device Atene. To je bila tudi edina grška boginja, ki je bila devica. Zato tudi ni bila rojena kakor druge žene, ampak je izšla naravnost iz čela najvišjega boga Zeusa. Bila je Grkom vzor vsake vrline in kreposti.

Poganski Grki so torej postavili najlepši kip boginji — devici. Spoznali so, da mora biti nek vzor kreposti, vzor, ki nima ničesar grešnega na sebi in kar naj bo najlepše ogledalo ljudem.

Mi katoličani pa imamo najlepšo in najsvetejšo devico Marijo. Je to skromna preprosta žena, Adamova hči, ravnokotna članica grešnega človeškega rodu, rodili so jo grešni starši, a njena duša in njeno je ostalo nedotakljivo in sveto.

Saj so nam dobro znane prve žalostne strani sv. pisma stare zaveze. Adam in Eva sta srečno živela v rajju. Uživala sta prirčno in domače prijateljstvo z Bogom. Toda na prigovarjanje hudobne kače sta jedla prepovedani sad in s tem odpovedala Bogu pokorščino. Bog ju je takoj kaznoval in v tistem trenutku je vsa zemlja zaječala od teže bolečin, ki jih je rodil ta usodni greh.

Prijateljstvo z Bogom je bilo razdrto in razum jima je potemnel. Prišlo so bolezn, stradanje, žej, utrujenost in končno še telesna smrt.

To smo podedovali po Adamu — izvorni greh. In dokler bo živel človeški rod, bo s to grešno revščino prihajal vsak Adamov potomec na svet. Vsak Adamov potomec mora nositi njegov greh, njegovo kazen in prokletstvo.

Le Mariji — najsvetejši Devici ni bilo treba nositi tega greha.

Saj se tudi ne bi dostajalo za Mater Večnega Sina, da bi bila omađeževana s kakim grehom in bila sužnja hudobnega duha.

Zato je storil za Marijo največje in najsvetejše čudo: bila je rojena brez izvirnega greha. Nobena nemirna strast ni vznemirila njenega deviškega telesa in njene čiste duše. Sonce božje milosti jo je osvetljevalo.

Danes nam ta podoba živo stopa pred oči in z njo vsi tisti, ki hodijo v svojem življenju po njenih stopinjah in tudi tisti, ki brozgajo v svojem življenju po mlakužah nečistosti.

Dva pogleda se nam izjasnujeta. Stari Grki so bili pogani, a vendar so s ponosom povdarjali, da so ljudje in ne morda živali. Grešili so tudi oni, veliko grešili, a vendar jim je njihov trezen razum in pošteno srce povedalo, da je greh in podlost nered in mora obstojati krepost in plemenitost. Grešili so, a vendar so priznali, da je to proti človekovi naravi.

Moderni pogani, četudi so bili krščeni, ravnokotni in še huje grešijo, a vendar pravijo: to ni greh, kreposti sploh ni, vse je samo človekova narava, nagon. In kar nagon zahteva, ni greh. Kakor pri živalih: tudi one nimajo ne greha, ne kreposti, ker so pač nerazumne živali.

„Naša država je sad izrednih žrtev in naporov celih rodov“

Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle je spregovoril v nedeljo zvečer 1. decembra ob priliki narodnega praznika zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v radiu besede, ki so našle velik odmev v naših dušah širom Jugoslavije, zlasti še, ker so imele moške, krepke povdarke. — Imel je naslednji govor:

„V tem trenutku, ko vsi Jugoslavlani, duhovno zedinjeni in čvrsto povezani v svoji dragi domovini, proslavljajo 1. december leta 1918, dan svojega zedinjenja, pošiljam svoj pozdrav vsem Srbom, Hrvatom in Slovincem v globoki veri v srečno bodočnost naše kraljevine.“

Današnja proslava dneva zedinjenja pada v resne in hude čase. Večina sveta je v oboroženem sporu in vojna besni na mnogih straneh. Treba je ohraniti vso resnost in hladnokrvnost, da obvarujemo državo vojnih požarov.

Naša država vodi miroljubno politiko in želi prijateljstva ter sodelovanja z vsemi svojimi sosedi, ki spoštujejo nedotakljivost in njeno neodvisnost.

Naša država ni ustvarjena za zeleno zimo. Naša država je sad brezmejnih žrtev in naporov celih rodov. Njeni temelji počivajo na kosteh njenih najboljših sinov, ki so s svojo krvjo kupili pravico do življenja, svobodo in neodvisnost. Celi rodovi od očeta do sina, so nosili luč narodne svoboče, dokler ni bila uresničena ta velika narodna zamisel. Naši ljudje so čvrsto povezani s to zemljo, ker vedo, s kolikimi žrtvami so si priborili pravico, da bi živeli in na njej gospodarili.

Naša država je kljub svoji nevtralnosti v sedanji vojni izpostavljena mnogim težavam, ki izvirajo iz zunanjih dogodkov. Za nas je zelo spodbuden prizor, da v takih trenutkih vidimo, kako je vse naše ljudstvo združeno okoli svojega kralja, kako mirno in dostojanstveno prenaša vse nezogibne žrtve.

Porabim naj to priložnost, da izrazim svoje veliko priznanje vsem Jugoslovanom zaradi velike narodne zavesti, ki jo kažejo v sedanjih resnih trenutkih. To nam vsem vlija vero, da bo vaša država srečno prebrodila vse težave s katerimi se mora boriti in da bo obvarovana pustošenja vojne in njenih še hujših posledic.

Življenjska sila našega ljudstva, ki sedaj kaže, nam daje nove dokaze, da moremo z zaupanjem gledati v svojo bodočnost. To državo varujejo rodovi, ki so vredni svojih velikih prednikov. Zaradi tega se moremo mirno posvetiti svojemu vsakdanjemu delu, zavedajoč se svoje moči in svoje pravice.

Živel kralj! — Živela Jugoslavija!

Krvava obračunavanja v Romuniji

V strašni noči, od torka na sredo prejšnjega tedna so člani Železne garde ubili 64 ljudi med njimi 3 generale. Med ubitimi je bilo mnogo vodilnih mož kakor univerzitetni svetovnoznani profesor Jorga, večkratni vojni minister Argesianu, minister Madgearu in bivši min. za javno varnost Marinescu.

Kakor vemo, je po izgonu kralja Karola prevzel v Romuniji oblast v svoje roke general Antonescu. Pri tem se je naslonil na Železno gardo, ki jo vodi Horia Sima ter je obenem podpredsednik vlade. Te dva sta dala takoj poloviti vse, ki so na kakršenkoli način sodelovali pri umoru bivšega voditelja Železne garde Codreana in njegovih 18 tovarišev. Ti so bili namreč l. 1938. vsi ustreljeni pa pokopani na neznanem kraju. Vsi mnogi obtoženci so sedaj čakali v zaporih na obsodbo.

Člani Železne garde pa so slučajno našli kraj, kjer so bile poko-

Ljudje v prejšnjih časih so tudi veliko grešili, težko grešili. Toda iskreno so priznali, da so grešniki ter si prizadevali, da so očistili svojo notranjost grešne navlake.

Moderni grešniki pa nočejo priznati svoje grešnosti. Zakonska nezvestoba je pri mnogih za današnji čas le neko zaupno prijateljstvo, polteno izživljanje jim telesna potreba, kvečjemu še majhna slabost. Umetno preprečevanje spočetja velja le za spretno previdnost.

Se vam ne zdi, kakor da si hočejo vsi ti ljudje zakriti svoje oči, samo da jim ne bi bilo treba gledati sonca, toda sonce sije in sveti lepo. Le eno naj pomislijo vsi ti; kdor hodi s tako zakritimi očmi okrog, se bo

pane te žrtve. Na tem skupnem grobu je ležala 30 ton težka betonirana plošča. Trupla so bila tako spačena, da jih ni bilo mogoče prepoznati.

Omenjeno noč so torej samovoljno vdrli člani Železne garde v zapore in postrelili kar 64 mož, med katerimi so bili generali, romunski državniki in politiki. Ko so tako na zverinski način pobili te ljudi, so začeli loviti po stanovanjih vidnejše politične osebnosti in jih tirali v ječe. Po vsej državi je ta strahoten dogodek napravil silen vtis in po državi je zavladala groza, obenem pa preti velika nevarnost za razne prekucije. Najbrž bo nemška vojska izrabila to priliko in vzela vso oblast v svoje roke in tako napravi red.

Po zadnjih poročilih je bilo pobitih na kruti način prek 2000 ljudi, po večini političnih mož. Pravijo, da to gre vse po načrtu, da se na ta način znebijo političnih nasprotnikov.

zvrnil v jamo in sicer v jamo večne zavrženosti.

Danes je svetek dečkov in deklet! Naj ponese naši dečki in dekleta v družbo veselo in čisto vedrino mladega veselja, naj ponese naši dečki in dekleta v naše domove in cerkve iskreno pobožnost do Marije Device.

Kajti pred Njo se kakor megla razkadijo vse nečiste skušnjave in začutiš v sebi mladostno moč in svežo voljo za lepo, čisto življenje.

Sedaj, ko se pred nami zopet razgrinja lepota in čar adventnih dni, ko navdušeno pripevamo Marijinim pesmim pri zornicah, jo prosimo, naj nas varuje in čuva nad nami ter nas varno prepelje skozi viharje človeških strasti na varno obrežje lepega življenja.

Po bojiščih

Na nemško-angleški fronti so divjale letalske borbe. V prejšnjem tednu so bila v Angliji zaporedno bombardirana mesta Birmingham, Southampton, Bristol, Plymouth in Liverpool, na katera je bilo vsakokrat vsutih od 20 do 30 vagonov razstrelilnih snovi. Angleški bombniki so napade vračali ter so v zaporednih nočeh bombardirali Hamburg, Duisburg, Düsseldorf, Köln in Mannheim. Tudi tukaj so boji trajali cele ure.

Na angleško-italijanskem bojišču v Afriki ni bilo nič posebnega. Na morju je prišlo do večjega spopada pri Sardiniji, toda oba nasprotnika pravita, da sta zmagala. Po angleškem poročilu je bilo zadetih 5 italijanskih ladij in 1 angleška, po italijanskem pa 2 angleški ladiji in 2 italijanski. Nad Malto je bilo več srditih letalskih bojev.

Na grško-italijanskem bojišču so Grki ves teden previdno napredovali in šele proti koncu tedna so Italijani začeli s protinapadi na novih črtah v notranjosti Albanije. Razvili so se srditi boji na nož, ki še niso odločeni. Grški pritisk traja dalje na vseh odsekih fronte.

Bolgarija, ki je prej kazala veliko bojevitost in bi imela pristopiti k trojni zvezi, se je pomirila in izjavila, da nikomur nič noče in da želi ostati mirna.

Turčija, ki so jo stvari v Bolgariji razburile, je proglasila obsešno stanje, je spričo pomirjenja preklicala nekaj ukrepov na bolgarski meji, toda ostane še vedno na straži.

Jugoslavija se je zadržala v vsej tej krizi dostojanstveno in rodoljubno. Stališču Jugoslavije in njenega ljudstva gre v veliki meri hvala, da se je bolgarska kriza razvila tako mirno. Jugoslavijo je pohvalil tisk veselih osiščca, madžarski zunanji minister je na njen naslov izrekel spoštovanja polne besede in v Bolgariji so jemali nazaj žalitve, ki so bile prejšnji teden izrečene.

Sovj. Rusija je tudi igrala svojo vlogo pri razvoju položaja na Balkanu. Baje je izjavila v Nemčiji in v Sofiji, da je grško-italijanska vojna ne briga, da pa želi, da ostane položaj obalnih držav Črnega morja in dardaneljskih ožin takšen, kakor je bil do sedaj, torej izven vsake vojne.

Iz Amerike so v preteklem tednu prišle številne izjave o nadaljni in skrajnostni pomoči Združenih držav severne Amerike Angliji v njenem boju proti Nemčiji.

Napad angleških letal na Bremen. Zadnje soboto so angleška letala silovito bombardirala nemško pristanišče in ladjedelnice v Bremenu ter industrijske zgradbe v Kölnu in še mnogo drugih pristanišč.

Napad nemških letal na Southampton. Zadnje soboto zvečer so zopet priletela nemška letala nad angleško pristanišče Southampton in vrgla okrog 300.000 kg bomb. Pravijo, da je izbruhnulo na stotine požarov. — Naslednjo noč pa je bil velik napad na London, kjer so padale najtežje bombe. Vidi se, da Nemci sedaj silovito napadajo vsako noč po eno angleško mesto, kajti nočni napadi so lažji.

Grki tirajo Italijane nazaj. Pritisk grških čet na italijanske je tako močan, da so se Italijani morali umakniti do mesta Elbasana.

Kitajci zmagujejo. Kitajske armade v pokrajini Hupeh so dobile sijajno zmago nad Japonci. Japonci so pred 10 dnevi hoteli odstraniti kitajsko armado, ki je oblegala mesto Ičang. Toda kitajske čete so Japonce pognale v beg.

Nedela druga v adventi

Tisti čas, gda bi Ivan čuo v vozi dela Kristušova, poslavši dva z svoji vučenikov, pravo je njemi: Ti si te pridoči, ali drugoga čakamo? I odgovoreči Jezuš veli njima: Idoča nazvestita Ivani, štera sta čula i vidila. Slejpi vidijo, plantavi hodijo, gobavci se očičavajo, gluhi čujejo, mrtvi gori stanujejo, nevolnim se evangelium nazveščava; i blaženi je, ki se nad menov ne spači. Gda sta pa njidva odhajala, je Jezuš začeo vnožini gučati od Ivana: „Ka ste šli gledat v puštino? Jeli trst, šteroga veter maja? Ali ka ste šli gledat? Človeka oblečenoga v mehka oblačila? Glejte, šteri nosijo mehka oblačila, so v kralovski hižaj. Ali ka ste šli gledat? Proroka? Velim vam, da ešče več kak proroka. Ar je te tisti, od šteroga je pisano: Glej jaz pošilam svojega Angela pred licom tvojim, šteri bo pripravil tvojo pot pred teboj. (Mat. XI. 2-10)

Sv. Janez, pravični mož, in pa ječa? Kako se to strinja? Kaj je pač pregrešil, da so ga zaprli? Nič hudega ni storil. Kako torej?

Od Boga poklican je v puščavi učil, pripravil pot Zveličarju in ljudi klical k pokori. Imenitnim in nizkim, ki so ga hodili poslušat, resnico v obraz pove. Celo mogočnega Heroda se ni ustrašil. Kar naravnost mu je povedal. „Ne smeš imeti žene svojega brata pri sebi!“

Take besede Herodu niso bile po volji, še manj pa hudobni nezvestnici. Sv. Ivan mora v ječo. Pa tudi v ječi ne neha resnice govoriti, dokler mu rabelj ne odseka nedolžne glave. Ni po vetru plašča sukal, temveč je v dobrem ostal stonoviten kakor čvrst hrast, ki ga nobena nevihta ne nagne.

O da bi pač tudi mi v dobrem ostali stanovitni, kakor sv. Ivan, ter vse rajši pretrpeli, kakor Bogu nezvesti postali. Toda, kako redka je taka stanovitnost med nami! Pri sv. krstu smo se hudiču odpovedali in Bogu zabljudili, ter obljubili greha se varvati in Bogu zvesto služiti. Kadar so pri sv. birni škof roke na nas položili in nas s sv. krizmo mazali, smo svojo krstno obljubo spet obnovili. Tudi potem, ko smo prvokrat pristopili k sv. spovedi in sv. obhajilu, kakor sploh večkrat v življenju smo isto krstno obljubo obnovili.

Kako pa svojo obljubo držimo? O, žalostno je to! Kakor se maje šiba na vodi ali tisti na vetru zdaj na to zdaj zopet na drugo stran.

Nestanovitnost v dobrem je naša stalna tovarišica. Toda ona je nevarna družica, ki naš le v nesrečo vodi, če se ji pravočasno ne odtegnemo in na pravo pot ne krenemo.

Trikrat gorje vsem nezvestnežem! Bodo žalovali in zdihovali, pa — vse zaman! Sodbe, enkrat izrečene, nobena moč več ne prekliča in ko je čas zveličanskega dela potekel, nikdar več ne pride nazaj.

Srečanja s smrtjo

(Spominu † Antona Štefanca)

Jung stirbt der, den die Himmelmächte lieben! (Prešeren, Dem Andenken des M. Čop)*

V meglenih novemberskih dneh sem pisal te stavke, ko sem mislil na njegove pokopane sanje in na toliko uničenih mladosti v grobu.

Vsak dan pojejo zvonovi smrtno pesem in žalostno mehko se jim razgibavajo brouasti glasovi. Oznanjajo vsem, ki hite v šumu in hrušču vsakdanjosti, da je nekdo zopet prazen življenja in poln mrtvaškega duha. Prižgali so mu voščene sveče, nehalo je zanj gibanje, obledele so mu barve in onemeli zvoki. Ne bo mu treba več gledati sivine jesenskih juter, brez njega se bo razvijala pomladna pesem. Spremenilo se ne bo nič, tek življenja se ne bo ustavil; vendar se je moral nekdo pogrezniti za zavese onostranstva, v večnostni mrak.

Pogosto me je že v zgodnji mladosti spremljala slutnja smrti. Begale so me nejasne nočne sence in mračni prividi iz sanj so mi kazali moj mrtvi obraz. Pravljice starih ljudi ob lupa-

* Mlad umrje tisti, ki ga ljubijo nebesa.

H. D. Župnik: Nekaj o prekmurski družini

Izseljenstvo. To je naš najvažnejši problem. Naša zemlja je premala in ne more dati zadosti kruha vsem, ki na njej živimo. Zaslužka tudi ni, zato je ljudstvo prisiljeno iskati si kruha drugod, v tujini (v Ameriki in zadnja leta v Franciji in Nemčiji).

Ni treba veliko dokazovati, koliko škode povzroča izseljenstvo našemu ljudstvu. O tem se je že veliko govorilo in pisalo. In ravno naše družine trpijo največ zaradi izseljenstva.

a) Družinska skupnost je raztrgana. Družina z vsakim članom izgubi nekaj, kar bistveno spada k njej. Družina je v pravem pomenu besede družina le, če družni vse svoje člane pod eno streho, pri skupni skledi, pri skupnem delu. Vsak izseljenec pa napravi v svoji družini veliko vrzel, tudi če je samo sin ali hči, kaj šele, če sta odšla v tujino oče ali mati! — Ako bi družino primerjal človeškemu telesu, potem je oče glava družine, mati srce, otroci roke in noge. Če gre v tujino otrok, je družini roka odsevana, če gre oče, je glava odrezana, če gre mati je srce iztrgano. Kako naj taka pohabljen družina živi svoje pravilno življenje? Kako naj vrši svoje veliko poslanstvo?

b) Tujna na splošno kvart naše izseljence. To je dokazano. Telesno jih slabi, duhovno pa jih seznanja s krivimi nazori in jim daje skrajno slab vzgled, predvsem v verskem in moralnem pogledu. Koliko gorja prinese domov izseljenec, če si je v tujini za-

pravil zdravje. A koliko gorja šele, če pride domov s pokvarjenim mišljenjem: da ni Boga, da ni treba moliti, ne hoditi v cerkev, ne poslušati duhovnikov. En takšen spremenjen član družine skali doma ves mir, vso srečo, zadovoljstvo. Družina je hudo ranjena.

c) Če odide v tujino oče ali mati, je za otroke to nenadomestljiva škoda. Na otroke doma več n'če tako skrbno ne pazi, zato se potepajo po ulicah, po slabih družbah, kjer se naučijo vseh mogočih pregeh. Poleg tega otroci tudi zgubijo pravo spoštovanje in ljubezen do svojih staršev, če teh več let ne vidijo. — Kolikokrat smo po revijah in časopisih brali spise učenih gospodov, ki dokazujejo, kaka škoda je za družino, kjer je mati uradnica, učiteljica ali delavka, da je ves dan odsotna in se ne more zadosti pečati z vzgojo svojih otrok. In vendar mati uradnica, učiteljica ali delavka zjutraj pri svojem odhodu lahko opozori svoje otroke, naj bodo pridni doma; opoldne se zopet vidijo; zvečer se zopet snidejo. Otroci zvečer svoji materi vse povedo, kateri ni bil priden in tako vendar nadzoruje, uči, opominja svoje otroke. Mati izseljenka je pa odsotna 3 do 7 let in v tem času svojih ljubljencev niti enkrat ne vidi, jim niti ene ljubeznive materinske besede ne more povedati. In to ravno v tistih letih, ko otroci mater najbolj potrebujejo; njenega vzgleda, njene besede, njene ljubezni. To se otrokom pozna vse življenje.

(Dalje priložni)

Naš misijonar v Indiji

Dandanes vse gre z bliskovito naglico naprej. En dogodek prehiteva drugega. Vsak dan prinaša nove in velike novice, včasih vesele včasih pa žalostne. Pa mi tu ne mislimo govoriti o teh vsakdanjih dogodkih. Nel

Naš pogled je obrnjen tja v tisto krasno, pravilčno Indijo, o kateri pravijo, da ima 350 milijonov poganov, med katerimi je 70 milijonov takozvanih Parijcev, ki so posebno nagibajo za prestop v Kristusovo ovčarno. Da je torej v Indiji žetev zrela, samo delavcev, misijonarjev manjka. Kajti za te ogromne milijone se danes v Indiji nahaja komaj 14 000 misijonarjev in misijonark! Pač kaplica v morju, zlasti če pomislimo, da veliko od teh misijonarjev mora skrbeti tudi za 4 milijone katoličanov, raztresenih po ogromnem ozemlju.

Med temi maloštevilnimi misijonarji se nahaja tudi sin naše zemlje, sin lepih, zelenih Gančan.

Je to nam vsem dobro znani misijonar, veleč. g. Ivan Cigan.

Odpotoval je v Indijo l. 1936., čeprav je bil še klerik. Gnala ga je njegova misijonska gorečnost. On, ki ga je bila vedno sama skromnost in poniznost, poprej ni govoril veliko o svojih načrtih, pač pa toliko več molil, da bi Bog dal njegovemu šibkemu

telesu potrebno zdravje, molil še prav posebno za utrditev poklica.

On, tako hvaležen za vsako malenkost, on tako pravičen, moder in velikodušen je znal ta svoj poklic pravilno ceniti. To se vidi iz vseh njegovih pisem. Naj tu navedem eno stran iz njegovega obširnega pisma, ki mi ga je poslal iz Shillonga 26. jul. 1938.

Ta stran pisma se glasi takole: „Jaz se, hvala Bogu, prav dobro počutim v vsakem oziru, tudi glede zdravja, ker mi to indijsko podnebje precej ugaja, namreč privadil sem se takoj toplemu podnebjū.

Zadovoljen sem pa tudi s svojim misijonskim poklicem. Nikoli se ne bom mogel dovolj zahvaliti Bogu za tako vzvišen poklic, kot je rayno misijonski. Nikoli mi ne bo mogoče izkazati zadosti hvaležnosti onim dragim osebam, ki so me že tako daleč pripeljale.

Seme za misijonski naraščaj ste Vi, g. Radoha, posejali takrat, ko ste v M. L. objavili veselo novico, da zbirate dobre dečke in jih pošiljate v salezijanske misijonske zavode. Ti listi pa, kot nevidna roka, so se raztresli po dobrih in pobožnih krščanskih družinah, prišli do rok nedolžnih otrok, ki so večkrat iz radovednosti brali par vrstic bolj zanimivih in privlačnih.

ljenja. Zlasti v današnjih dneh, ko je smrt tako blizu človeških življenj, da nastajajo vsak dan nova, velika pokopališča in nam je smrt že vsakdanji gost, je jako prešlo v naše občutje, da smo mrzli in neobčutljivi ob srečanjih s smrtjo.

Vendar, ko gledam osute cvetove mladosti, me vselej zaboli do dna srca ta odhod v nepovratnost. Hudo mi je zlasti še ob zavesti večne ločitve od nekoga, s katerim me je družilo razumevanje, podobno sožitju duš. Ko da bi bil del mene samega pod zemljo, ko da je smrt zadavila v ustih besedo, ki je želela še iz srca v svet... In zdaj so se zemeljske sile polastile smehljaja okamenelih ustin in oči, ki gledajo, pa ne vidijo.

Ležim v prsti, vlažni, črni, kakor dete v gozdnem mahu, ki v neznanem, sladkem strahu posluša daljni šum dolin.

(Vodnik Anton)

Mladost v grobu... Ko so padale grude na krsto, ki se je ustavila na dnu jame, kaj, ko bi se ob ropotanju mrtvec zbudil. Podrgnil bi si vrte oči in se čudil nenavadnemu zgledniku iz stružja in šlarastemu prtu nad glavo; čudil bi se, čemu ima v rokah molit-

Bilo je to seme vrženo l. 1925, 1936 in 1927... in vzkliko v mnogih srcih. Danes so že po vsem svetu raztreseni misijonarčki, ki se morajo zahvaliti Vam, ki ste pravi misijonar v domovini...“

Njemu, tako poštenemu in pravičnemu, se je zdelo popolnoma naravno, da prej ali slej postane pravi misijonar.

Naš preljubljeni misijonar je to tudi v resnici od 27. okt. t. l., ko je na praznik Kristusa Kralja bil posvečen v duhovnika tam v Indiji.

Samo Bog ima zabeležene vse njegove žrtve in molitve v vseh 14 letih priprave. Samo Bog ve, kako je hrepenel po tem dnevu. Čimbolj se je bližal prelepi trenutek, tembolj je bil prevzet od neke nadnaravne radosti. To se je odražalo v vseh pismih. Tako v pismu z dne 23. V. piše:

„Predno Vam pričnem opisovati naše misijonske zadeve, Vam naznanjam veselo novico, ki sem jo že tudi v drugih pismih omenil. Lansko leto 8. dec., na praznik Brezmadežne, sem bil deležen velike milosti. Prejel sem namreč subdijakonata, ki mi nalaga „dulce onus“ (sladko breme) brevir moliti. In jaz sem se ga resno oprjel in pridno in pobožno ga molim vsak dan.

Kaj pa letos? V tem tekočem letu me bo Bog še z večjimi in prav posebnimi milostmi obdaril. Že 7. III. dobim dijakonata. Tako pri slovesni maši bom že lahko pel evangelij. Vem, da bi radi vedeli kdaj bom posvečen. Toda zaenkrat Vam še ne vem povedati dneva, kdaj postanem maziljenec Gospodov. Vem le toliko, da najpozneje 8. dec. pride tisti veliki dan.“

In glej, ta veliki dan je prišel. Lahko rečemo, da mu je Bog, vedoč za njegovo neutешljivo željo postati duhovnik, za par mesecev pospešil posvečenje. Kakšna velika nagrada je to! Pa jo je g. Ivan tudi zaslužil.

Dragi Ivan! Spolnjene so tvoje želje. Vem, da ti je sladkosti, ki prešinjajo novomašnika, nekoliko grenilo dejstvo, da si daleč od domačih. To je razumljivo. Vsi smo prepričani, da bi ti rad objel svoje drage starše in brate pa jim podelil novomašniški blagoslov s poljubom: Mir z vami! Toda božja volja je, da si daleč. Pride pa čas, ko nas boš obiskal.

Da te vsi radi imamo, zlasti pa tvoja rojstna vas Gančani, so dokaz tisti res lepi cerkveni predmeti, ki smo ti jih kupili. Kakor hitro se razmere v svetu zboljšajo, ti vse pošljemo.

Naj te vodi Don Bosko, naj blagoslovlja tvoje delo za duše Marija Pomočnica! Radoha J.

Zopet nova zmaga slovenskih katoliških akademikov

Zadnjo soboto je bil na ljubljanski univerzi občni zbor slušateljev filozofske (modroslovne) fakultete, na katerem so katoliški akademiki dobili 86 glasov, nasprotniki pa le 30 glasov. Vidi se, da katoliška miselnost med našimi akademiki lepo napreduje.

venik in rožni venec, in prsih pa podobice z zadnjih novih maš. Tedaj bi se spomnil, da ga hočejo pokopati globoko v zemljo — dva metra pod trate — in ga nameravajo obtežiti z ogromno množino zemlje.

Takrat bi njegovo srce hotelo najti besen klic po življenju in neizpeti mladostni pesmi... Toda zime in pomladi bodo šle prek zasutih grobov, vzbujale se bodo rože na gomilah, počasi pa bodo prehajali grobovi in imena v samotno pozabljenje.

Morda pa je v grobovih skrito mnogo pokoja, mnoga prikrita razočaranja. Saj so naše poti tu včasih tako uboge, klavne in celo smešne. Naša srca so včasih tako razbolela, naše duše hudo zbličene. Iščemo, blodimo in trpimo...

Toda prišla bo rešitev: bridkost je prag do večnega veselja in smrt je vstopnica v paradiz.

(I. Cankar, Za križem.)

Ti, blagi prijatelj, si prvi med nami doživel našo zadnjo usodo, prvi si dozorel v najvišjem zpoznanju. Marsikaj nam ima povedati tvoje življenje. Zdaj spiš v bližini domače hiše, v skupnosti mrtvega vaškega občestva. Bog ve, kje bodo pa razmetani naš grobovi! bš.

Glasi iz Slovenske Krajine

Na znanje naročnikom Marijinoga lista. Kalendarje Srca Jezušovoga so gotovi. Pomali jih bomo začeli razpošilati. Vsi, ki bodo naročniki v novom leti, dobijo kalendar brezplačno. Cena Kalendara je 10 din. Šteli smo menšega dati, ka bi cena ostala lanska, najmre 8 din, pa zavolo dragoče pri papiri i pri poštnini smo mogli ceno za dva dinara zvišati, a vsebina je pa ostala velika, kak je bila lansko leto po želi naročnikov. — Da je poskočila cena papira i poštnine, bode cena Marijinoga Lista i zraeven brzplačnoga Kalendara 2 din dragša na skupni naslov, najmre 18 din za leto 1941. na posamezen naslov pa 24 din. To vzemite naročniki na znanje i pristopajte v največšem številu med vrste naročnikov za Marijin List kak novi naročniki. Ki ne bo naročnik v novom leti, ne more dobiti Kalendara brezplačno, kajti Kalendar za letos je že dobo. Kalendar se deli za letom. Kalendar leta 1941. se da naročnikom Marijinoga Lista za leto 1941. Vzemite to na znanje naročniki M. Lista, ki mate na skupni naslov Marijin List. — Uprava Marijinoga Lista i Kalendara Srca Jezušovoga.

Za spomin pokojnomi tvariši Žižek Štefani v Črensovcih. Dragi tovariši! Žalostno so zospevali črensovski zvonovje 19. novembra i nam naznanjali tužno vest, da se je preselo iz naše sredine dragi tovariš, Žižek Štefan v dvadvajsetem leti starosti. Večkrat smo te pajdaše obiskali i nikdar z tvojih vüst ne izišla tožba, zakaj trpiš i zakaj moraš v mladosti zapustiti te svet, svoje drage domače i nas pajdaše. Razjokao si se samo te, gda si poslušao pesem pajdašov, ti pa nesi mogeo ž njimi spevati, a vdao si se v božo sveto volo. Med najlepšimi načrti i v najlepši mladosti te je Bog pozvao k sebi. Ti si vse zapro v svoje srce i tudi mi vsi te zapremo v svoja srca i molimo za tebe, da kemprle zagledaš v večnoj domovini ljublenoga Boga. — Tvoji tovariši.

Novomašnik Duh Štefan se je poslovil. Dne 22. nov. je zapustil svojo rodno vas Melinci g. Duh Štefan, letošnji novomašnik iz družbe oblatov D. Marije. Vrnil se je nazaj v Italijo. Teško je bilo slovo, kajti njegovo trimesečno bivanje med domačini, zlasti onemoglimi starci, ki ne morejo več v farno cerkev, v veliko uteho. Imeli so namreč v domači kapeli vsak dan mašo. Veliko zaslug ima za povzdigo službe božje pri teh domači pevski zbor, ki ga je vodil bratranec novomašnika akademik na medicinski fakulteti Martin Duh. Dokaz, kako naša mlada katoliška inteligencija raste trdno povezana z zdravim ljudskim mišljenjem! Na dan njegovega odhoda je prejelo sv. obhajilo iz njegovih rok nad 130 ljudi čeprav je bila sv. maša že zjutraj ob 3 h zaradi odhoda na vlak. Solzne oči ljudstva so pričale, kako s teškim srcem pošilja svoje sinove v svet. Naj mu Marija izprosi stanovitnost in gorečnost v vinogradu Gospodovem!

Vlak na progi Sobota—Ljutomer zopet vozi. Zopet je začel voziti na progi Sobota—Ljutomer vlak, ki odhaja iz Sobote ob 10 h 22 min. in pride v Ljutomer ob 11 h; odhaja pa iz Ljutomera ob 11 h 02 min. in pride v Soboto od 11 h 39 min. S tem je ustrezno naši studirajoči mladini, ki se mora voziti.

Odkriti vlom. Po dnevi, ko ni bilo nikogar doma, se je neznan moški pritihtopal v hišo Štefana Baše na Petanjcih ter mu odnesel okrog 5000 din gotovine in okoli 300 mark. Tišinskim orožnikom se je posrečilo najti sled za vlomilcem, ki so ga našli v Lukavcih v Ljutomerskem srezu. Na srečo so še večino denarja našli pri tatu. Sedaj dela pokoro v soboških zaporih.

Na podporo Novin je darüvao g. Antolin Mijo iz Kule 10 din. Bog povrni!

V. Polana. Pri nas se bo vršila pred svetkom Device Marije tridnevniča. Tridnevnično vodi preč. g. O. Damiš Henrik, frančiškan pri Sv. Trojci.

Odkritje spomenika prekmurskih književnikov v Soboti. Zadnje nedeljo 1. dec. je bil izročen spomenik prekmurskih književnikov soboški občini v varstvo. Spomenik ima obliko zaprte knjige. G. Kerec Franc, predsednik meddruštvenega odbora, je povdaril v svojem govoru velike zasluge prekmurskih pisateljev. Po položitvi lovorjevega venca je soboški župan sprejel spomenik v svoje varstvo. To je obenem prvi spomenik v Soboti, ki ji bo gotovo v okras.

Prva umetnostna razstava naših domačih umetnikov. Zadnje nedeljo ob 11 h dopoldne je bila v dvorani bivšega hotela Dobray otvoritev umetnosine razstave naših mladih umetnikov. Slikar Karel Jakob, ki je znan po svojem najlepšem potretu kmetijske matere, je razstavil okrog 20 novih del. Istotako tudi slikar Albin Sagadin, ki v svojih slikah sega bolj v pokrajinsko življenje. Kipar Kühr Franc pa je razstavil 8 kiparskih del. Med najznačilnejšimi je kip Matere božje, ki ga je naročil g. Klekl za črensovsko pokopališče. Meri skoraj 3 m v višino ter je iz umetnega kamna. Dobrotljiv in mil obraz Matere božje sliči obrazom naših trpečih mater. K otvoritvi je prišlo veliko občinstva, da vidi, kaj so mladi umetniki razstavili. Otvoritveni govor je imel umetnostni zgodovinar iz Celja prof. dr. Šijanec. Ogleđ razstave, ki bo odprta do 16. dec. priporočamo vsem!

Občni zbor FO v Beltincih. Naš Fantovski odsek je imel predzadnje soboto zvečer občni zbor. Izvoljen je nadalje za predsednika Glavač Ivan, občinski tajnik. Pri debati se je pokazala velika razgibanost in lepi pomenljivi sklepi za bodoče delo. To kaže, da je še veliko dobre volje za odsekovno delo med mladino.

Naši sezonski delavci se vračajo. Blížajo se božični svetki in vsak

Francozi se borijo zoper komuniste

Na Francoskem so začeli odločno pobijati komuniste tako v zasebni kakor v nezasedeni Franciji. Pariški prefekt (načelnik) Langeron je dal zapreti nad 600 komunističnih kolovalov, ki so bili zasačeni pri podtalnem delu. Oblasti so odkrile 18 propagandnih središč. Tudi v Marseilleu so zaprli 78 komunistov. Vse to priča, da francoske oblasti budno pazijo na komunistično delovanje.

Dobro je znano, kako vlogo so imeli komunisti na Francoskem v letih tik pred sedanjo vojno. Njihov glavni namen je bil oslabil Francijo in jo izpostavljati v skrajno nevarne pustolovščine. Za vlade ljudske fronte so uživali komunisti vse ugodnosti in so lahko v neomejeni svobodi počenjali vse, kar so hoteli. Vrhunec komunističnega vpliva je bil dosežen za časa španske državljanske vojske. Zlom ljudske fronte je bil neugoden tudi za komuniste, čeprav so lahko tudi potem nadaljevali svoje pogubno delo.

Ob izbruhu sedanje vojne so komunisti pokazali pravo lice. Prej so razkrojili javno mnenje, prizadevali državi zunanje politične neprijetnosti, sedaj pa so postali še izdajalci. Nekateri njihovi šefi, da omenimo le najvidnejšega, Mauricea Thoreza, so pobegnili. Toda čeprav so ali zbežali ali pa se poskrili v notranjost države, niso nehali rovariti proti državi. Prej javne in dovoljene komunistične organizacije so se skrile v podzemlje in pospešeno nadaljevale protidržavno delo.

Junijsko razdejanje lanskega leta in vsestranska zmešnjava je v naslednjih tednih zmešala tudi komuniste. Pa so se kmalu zopet znašli in nadaljevali propagando z najrazličnejšimi sredstvi. Obnovili so komunistične celice, iz kraja v kraj prenašali majhne tiskarne ter razmnoževalne stroje. Vse neprijetne dogodke tistih dni so napeljevali na svoj mlin in v svoj propagandni voz, vsem slojem so znali umetno dopovedovati, da je tega kriva vlada in vse drugače bi bilo, če bi bili na vrhu komunisti. Tudi vojaškega poraza je bila kriva vlada. Če bi bili komunisti na vladi, so pripovedovali ljudem, bi Francija sploh ne šla v

jih hoče preživeti v krogu domače družine. Tudi naši sezonski delavci v Nemčiji. Zato so začeli prihajati iz tujine domov. Okrog 7000 se jih bo vrnilo. Prvi transport, je prišel v Soboto prejšnji četrtek. V Mariboru je s pomočjo izseljenskega komisariata vsak sezonski delavec dobil štrucu kruha in porcijo gulaža. Nekateri so prinesli lep zaslužek, a kaj, ko je telesno in duševno zdravje mnogih na ta račun uničeno. Veseli pa so le, da bodo božične svetke preživei v miru.

Prvodecemberska proslava na Kobilju. Državni svetek zedinjenja je naša obmejna vas nad vse lepo in dostojno proslavila. Dopoldne po sv. maši so imeli svojo proslavo šolski otroci, ki so pod vodstvom svojega šol. upravitelja lepo peli in deklamirali. Zvečer pa je naš Fantovski odsek priredil prvodecembersko akademijo, na kateri so izvajali lepe deklamacije in domoljubne prizore iz naše minule zgodovine. Tudi šolski otroci z navdušenjem ponovili svoj dopoldanski program. Ljudje, ki so napolnili prostrano šolsko sobo, so z zadovoljtvom in novim pogumom odhajali od prireditve. Da je vsa proslava tako lepo uspela, je predvsem zasluga našega g. šol. upravitelja.

Po državi

Koliko petroleja smemo uporabiti? Po novi uredbi bomo smeli kupovati na karte le toliko petroleja, kolikor nam je po potrebi dovoljeno. Tako smejo od 1. decembra naprej trgovci oziroma občine prodajati petrolej družinam po sledečem redu: — 1. družinam, ki štejejo 1 do 3 člane, 1 1/2 litra petroleja na mesec, — 2. družinam, ki štejejo 4 do 6 članov 2 litra petroleja na mesec, — 3. družinam, ki imajo 7 do 10 članov 2 1/2 litra petroleja na mesec, — 4. družine, ki imajo več kot 10 članov po 3 litre na mesec. — Državni in samoupravni uradi 1 liter petroleja mesečno na osebo — Okrajna načelstva morajo poskrbeti, da se bo prodaja v redu vršila, bodisi preko občinskih uprav, bodisi preko zanesljivih trgovcev.

Cena soli zvišana. Uprava državnih monopolov je z ozirom na to, da je morala povečati delavcem plače v solarnah, in ker

so se podražile življenjske potrebščine, zvišala ceno soli. Nova cena za vse vrste soli je 250 din za 1 kg, cena živinski soli pa je 075 din za kg.

Kruh iz bele in koruzne moke. Ban dravske banovine dr. Natlačen je izdal uredbo, po kateri se sme po pekarnah prodajati razen enotnega ljudskega kruha še kruh izdelan iz 75% krušne in 25% koruzne moke. Ta kruh se bo prodajal po 5 din kolač težak 1 kg.

Prejšnji teden je podpredsednik vlade dr. Maček pristopil kot član k Jadranski straži. Hrvatsko časopisje je zelo navdušeno ob tem koraku in dostavljajo, da mora sedaj vsak Hrvat posnemati dr. Mačka.

Božične počitnice. Prosvetni minister dr. Korošec je podpisal odlok, kjer odreja, da bodo božične počitnice letos na vseh šolah od 22. decembra do 10. januarja.

75 let je minulo prejšnji teden, odkar se je narodil veliki preporoditelj slovenskega naroda dr. Janez Ev. Krek.

Proslave zedinjenja.

Ves slovenski narod kakor v središču tako v obrobni pokrajini je slovesno proslavil praznik Zedinjenja. Letos je slovenski narod proslavil ta praznik tako iskreno in prisrčno kakor še nikdar doslej. Dokazal je, kako vdan je vladarju, namestniku in vsemu, ker je skupnega jugoslovanskemu ljudstvu. Zlasti je bila izpričana neomajna zvestoba domovini, ki so jo pokazali naši fantje in dekleta v Ljubljani na akademiji v „Unionu“.

Predvsem še zato, ker se je te proslave udeležil tudi naš narodni voditelj in prosvetni minister dr. Korošec. V Mariboru pa so imeli svojo proslavo fantovski odseki in dekliski krožki v narodnem gledališču.

Tudi naša prekmurska prestolnica je letos slovesno proslavila narodni praznik. V soboto zvečer je bila v prosvetni dvorani akademija. V nedeljo so bile ob 9 h v vseh treh cerkvah cerkvene svečanosti, nato pa v grajski dvorani svečana seja občinskega odbora, ki jo je otvoril župan g. Hartner, a slavnostni govor je imel gimnazijski ravnatelj g. inž. Zobec. Tudi pevsko društvo „Zarja“ je odpele nekaj pesmi. Vso svečanost je nato zaključila slovanska himna.

Družba sv. Rafaela

v Črensovcih naznanja:

Vsi tisti, ki so peneze, zaslužene v Nemčiji, vložili v posojilnice i se pri družbi javili, naj vzemejo na znanje, da smo njihove naslove naznanili na ministerstvo socialne politike i to bo pri nemškoj vladi zadevo vred spravilo, da peneze dobijo domo na dani naslov. Penezi se bodo na konci toga leta ali v začetki novoga odpošilali.

Socialno ministerstvo nam je naznanilo, da vsi tisti, ki majo peneze vložene v Nemčiji, naj nujno te prijavijo pri družbi, da se more pravočasno poskrbeti za njihovo odpošilatev v domovino.

Ministerstvo nam zednim naznanja, da je poslalo Delavskomu domu v Soboti 10.000 din. podpore. V kakši namen se bo ta podpora porabila, ne naznanjeno. Mogoče za doplačilo zamjenjanih mark.

Kaj pravite?

Večkrat se kak izobraženec pritožuje, da ml kmetje premalo spoštujemo gospodo, ki živi med nami. Kako pa naj spoštujemo tako gospodo, ki raje vidl, da je izšlo iz optčjega rodu, kakor iz naših kmetjskih vrst.

Nedavno je prišel neki gospod obiskat kraj, kjer je prej služboval. Pa je že tako, da pri nas povsod naletite le na kmeta. Tudi tokrat. Pa ga kmet v svoji poštenosti veselo nagovori: „Ste nas prišli pogledat, kaj?“ „Kaj še, bi rad le videl, če vam že niso rogovi vzrasli!“ Kmet ga osuplo pogleda: „Škoda, da jih nimam, bi jih vsaj trdo čutili, kakl so.“

Kaj ne, včasih bi kljub temu dobro bilo imeti rogove?

NAJLEPŠA

MIKLAVŽEVA DARILA

dobite po najnižji ceni v slašičarni

PAUKO SIDONIJA

SOBOTA, Aleksandrova c. 18.

Novi mezdni razredi

Minister za socialno politiko in narodno zdravje je z naredbom St. št. 28.628 določil nove mezdne razrede, ki veljajo od 1. nov. 1940

Mezdni razred	Dnevni zaslužek v dinarjih	Zavarovana mezda
0	do 10—	10
1	20—	15
2	nad 20—	20
3	25—	25
4	30—	30
5	40—	40
6	50—	50
7	60—	60
8	80—	80

V mezdni razred z oznako 0 spadajo samo člani, ki so mlajši od 18 let in zaslužijo na dan do 10— din ter vajenci, ki so mlajši od 18 let ne glede na višino njihovega zaslužka. Vsi drugi delavci spadajo v odgovarjajoče razrede po višini plače.

Zato se od 1. nov. 1940. spremenijo tudi osnovni prispevki in dovoljeni odbitki:

a) za one, ki so zavarovani tudi za onemoglost, starost in smrt, znašajo:

osnovni prispevki: dovolj. odtegljaji:

Razred:	na dan	na teden	na dan	na teden
0	1—	7—	0 50	3 50
1	2—	11—	1—	5 50
2	2—	15—	1 25	7 25
3	3—	19—	1 50	9—
4	4—	22—	1 75	10 75
5	5—	30—	2 25	14 50
6	6—	37—	3—	18—
7	7—	45—	3 50	21 50
8	10—	60—	4 75	28 75

b) za one, ki niso zavarovani za starost, onemoglost in smrt, znašajo:

osnovni prispevki: dovolj. odtegljaji:

Razred:	na dan	na teden	na dan	na teden
0	1—	5—	0 50	2 50
1	1—	8—	0 75	4—
2	2—	11—	1—	5 50
3	2—	14—	1 25	6 75
4	3—	17—	1 25	8—
5	4—	23—	1 75	10 75
6	5—	28—	2 25	13 50
7	6—	34—	2 75	16 25
8	8—	45—	3 50	21 50

Opomba: Pri vajencih in osebah, ki so stare pod 18 let in zaslužijo v gotovini manj kot 10— din na dan, odtegljaj prispevkov ni dovoljen (§ 35, t. 9 ZOR).

Tablice prispevkov in odtegljajev za vse delovne dni bo urad mogel dostaviti delodajalcem okrog 1. decembra 1940.

Ker iz dosedanjih članskih prijavnih niso povsod razvidne plače, ki jih delojemalci prejema, bo urad prihodnje dni poslal vsem delodajalcem, ki prijavljajo delavce s članskimi prijavnimi, tiskovine „Ponovna prijava za službo“. Delodajalce prosimo, da zelo točno izpolnijo vse stolpce tiskovine za delavce, ki so bili v novembru 1940 še v službi do dneva izstavitve tiskovine in jih pošljejo uradu najkasneje v 8 dneh. Delodajalce prosimo, da vpišejo v „Ponovno prijavo za službo“ imena delavcev po abecednem redu. Delavce, ki jih bodo delodajalci sprejeli v delo po odpravi tiskovine „Ponovna prijava za službo“, naj delodajalci na dosedanjih članskih prijavnih, ki ostanejo še nadalje v veljavi, navedejo višino zaslužka v denarju in naravi.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev (OUZO) v Ljubljani.

Narava se pripravlja na zimski počitek

Sonce se je preselilo na jug in zjutraj sanja na vzhodni strani v deželi rož in cvetočih češenj. Kasneje se budi in v poznih jutranjih urah poglednje izza golih gor in gričev. Poljski pridelki so pospravljani, listje odletava z dreves, ki so z dneva na dan bolj prazna, v megleno nebo štrle le njih goli vrhovi. Trtica je ob rana, v kleteh je odšumel vinski mošt, ki ga gospodarji skrbno opazujejo kdaj bo postal čisti in rujen, da bo lep kot kristal ter bodo lahko povabili prijatelje na poskusni pehar novega pridelka in tičili na zdravje, kajti Bog ve, ali ga bodo še v novem letu poskušali? Mnogi, ki so se ga še lani veselili, letos spe pod hladno rušo na pokopališču na bregu pod goricami. Ivončov dedek in Ferenc že od lani počivata v sladkem snu. Martin Ivan so pa letos, ko je trtica cvetela zadnjikrat, obiskali vinski hram, od katerega so se s zolznimi očmi poslovili pri vinski govoric. Letos so mnogim na Vse svete zvečer gorele prvič lučke na svežih grobovih in jim zvonili zvonovi. Lani so pa še sami prižigali svečke.

Mnogi trdni slovenski gospodarji so zaspali večer sen in njih potomci molijo zanje ter jim krasijo svežo gomilo s skromnim vencem na skromnem križu.

Grški pregovor pravi: „Panta rei“ — vse teče — vse se spreminja. Eni odhajajo, drugi prihajajo na njih mesta, le spomin nanje še ostane nekaj časa v rodovih lep in svetel. Iz teh starih slovenskih korenin poganja vedno novo življenje, nove sile, ki čuvajo in obdelujejo naprej to lepo slovensko zemljo, o kateri je tako lepo zapel pevec:

Sveta si zemlja — Slovenska in blagor mu komur plodiš, z oljem mu lečiš razpokano dlan, shrambe mu polniš in vina mu vračaš za znoj, daješ sena in otave za vola, ki vlačil je brano, hodil pred plugom in družino potil se z oračem.

Da, trčimo bratje še vince se smeje, Dal nam Bog zdravje in lepšo bodočnost na svoji zemlji, našim za namcem pa svetel spomin in večni mir nad zvezdami!

Na polju vlada sedaj mir in tišina. Poljski pevec škrjanček ne poje jutranjice sončnemu dnevu in prepelica ne drobi mične večernice kakor v poletju.

Šumeče in dehteče hajdine ni. Po vratnicah ni cvetja, šipkovi grmiči

ne pozdravljajo s svojim cvetjem toplo in dehteče, brhah in zarjavelih deklet, ki hite mimo njih. Grmovje je prazno in oropano svojega okrasja, kakor oltar v cerkvi v velikem tednu.

Brazde in gube njiv samevajo, spomladi pa bodo zopet odprle svojo radodarnost. Da polje je polno skritega materinstva, ki ga je dal Stvarnik zemeljskemu naročju. Kako rad opazujem kmeta, ko hodi ob nedeljskih popoldnevih tih in zamaknjen v svojem velikem upanju in v svoji veliki ljubezni do polja, po njem in ga ogleduje.

Kako rad pohitim tudi v jeseni če je le mogoče iz tesnega mesta v drago vas, ki ji kraljuje cerkva in prisluškujem s hriščka nad vasjo zvončku s kapele, ko zadoni v večerni mrak nežni pozdrav „Ave Maria“. Tedaj mi je pri srcu tako lepo in domače, da se mi zdi kakor, da bi pel zvonček tisto pesmico, ki mi jo je pela mati ob zibelki. Kolikokrat obstojim in uživam te znane glasove domačega zvončka, ki že leta in leta budi vaščane v ranem jutru, jim poje opoldan, jih zove zvečer k počitku in spremlja pri zadnjem pozdravu v večno domovino.

Starin iz Plečnikovega stolpa na hribu mu pa odgovarja in potrjuje. Duša se ne more naučiti domače pesmi zvonov. Vsakokrat se vprašam ali mi morda ne pojo zadnjikrat? Podobne misli so se mi porajale v duši tudi pri zadnjem jesenskem obisku rodne kraja ob priliki trgatve, ko je bil zavil v gosto poznojesensko megljo.

Tesna in nerazdružljiva je vez človeka z zemljo, ki je rojen na deželi, raste na deželi med poljem, se veselil in žalostil med poljem, opazoval svoje, kako s plugom in motiko izpreminjajo zemlji lice. Neutaljev je pečat, ki ga na kateremkoli koščku sveta vtisne priroda značaju človeka.

Gruda se pripravlja na počitek, njen kras je zvenel. Ni pa umrla njena moč, ampak tiho, neopazno deluje v njej skozi vso zimo.

Njeno moč bo zbudilo zopet s pomladansko sonce in jo pokazalo našim očem. To sonce, ki je odromalo daleč na jug za gore in vode, kjer je vedno toplo in sončno lepo. Kako moder je On, ki je to vse tako lepo uredil! Najbolj ve in ceni to naš skromen slovenski kmet, ki Mu vsako leto ob zahvalni nedelji ne pozabi zopeti hvaležni „Te Deum“ za vse prijete

dobrote — sadove zemlje in ga prosi za nove, ko bo spet kraljeval majnik zlata in sončnem polju in v dehtečem logu. V hladni zimi bo pa v duhu gledal nazaj na lepe in težke dni pri topli peči v krogu družine in ne ena pripovedka bo zabavala mladi naraščaj v kotu pri peči, topli božični svetki pa bodo razgibali enakomerne meglene večere z jaslicami,

Rous Štefan,

Pošta

Hajdinja Janez, Vučagomila 60. Pošlite se obe legitimaciji. — Farič Franc, Tropovci. Pišeš, da si 5. nov. poslal 85 din. Mi toga nesmo sprejeli, nego smo sprejeli 15. nov. 59 din. — Bunderla Štefan, Dolič. Sprejeli 40 din. Na lansko leto je bilo 20 din duga, na letos je tak spisano 20 din od poslanoga. Dužni ste na letos še 30 din. — Tanacek Franc, Vadarci 19. Na letos vse plačano, Novine i M. List. Naprej mate ešče 80 din, ka vam je lani ostalo. — Casar Janoš, Markovci 107. Pošlite nam tisto pismo, ka ste je dobili iz Wiena, Ostmark.

Razpis.

Občina M. Sobota, razpisuje sledeča službena pogodbeno mesta:

a) 2 občinska redarja, z najmanj 2 razredoma gimnazije ali tej sorodne šole, z odsluženim kadrijskim rokom ter ne sme biti starejši od 35 let; prednost imajo oni prosilci, ki so bili v žandarmerijski ali policijski službi;

b) občinskega poljskega čuvaja. Zahteva se pismenost. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbencih, je vložiti do 10. decembra t. l. pri tej občini.

Občina M. Sobota, dne 20. nov. 1940.

Za novo sezono prinašamo

RADIOAPARATE

Minerva, Orion, Körting Sachsenwerk, Hornophon, Mende, Braun, Graetz, z dvoletnim jamstvom.

Baterijski aparati so opremljeni z D elektronomi, delujejo brez akumulatorja. * Predvajanje aparatov brezobvezno - ceniki franco.

Dolgoročno odplačilo!

RADIO NEMEC

M. SOBOTA

Dete, dete, premlado si, da bi moglo le od daleč slutiti, kako grenak je tisti kruh, ki ga reže palir! Pred črvikom z zibelki je stal, ko je prinesla žena skodelico mleka. „Pij, dokler je vročel! Ves dan ne zaužiješ nič gorkega!“

Postavil je svetilko na mizo in pogledal ženo. Stala je ob mizi in dolgo, dolgo sta si zrla v oči, pa nista rekla nobene besede.

„Shladilo se bo!“ je spregovorila žena in pokazala na mleko. Pa se je naglo obrnila, stopila k postelji, na kateri so spali štirje in jim začela popravljati odeje. S hrptom je bila obrnjena proti možu in ni mogel videti, kaj se godi v njenih očeh.

Nekaj mehkega se je budilo v srcu, v grlu ga je zaščegotalo. Zgrabil je za skodelico in na dušek izpil mleko, da je pogasil ščegotanje v grlu. „Ali si vse pripravila?“ je vprašal in potežkal kovčeg.

„Vse!“ Sunkoma se je okrenila k njemu.

Pogledal je skozi okno po zvezdah, stopil k njej, ji ponudil desnico in rekel: „Margita!“ Zrla sta si v oči, desnica je krčevito stiskala desnico. Preudaril je Štefan: Radi Štefančka ji moram naročiti. Fanté bi bilo rado veliko in bi rado znalo vse boljše ko drugi. Napeti mora vajeti in ga brzdati! Radi Matjažka ji moram naročiti. Živo srebro je, vsak dan mu mora krpiti hlače. Radi Mariške je moram poučiti. Nič kaj rada ne hodi v šolo. Margitka si je izmišljala najneverjetnejše stvari, da bi le ponagajala bratcem in sestrici in napravila zdražbo. Pred Ludvikom naj skriva vžigalice! Jožku naj večkrat pripoveduje o ateku, da ne pozabij nanj in ga v jeseni ob prihodu takoj spozna. In ko Aleksander shodi... In ko prileti štorcklja... In kravica... In kočica... In ogracek in njivica... In... O, koliko ji moram povedati! Zvezde pa bledijo in opominjajo k odhodu.

Veren ni rekel nobene besede. Le oči so govorile, govorili sta desnici.

„Ko pride ura...“ je mukoma iztisnil Veren iz sebe in ji še globlje pogledal v oči.

„Bog bo dal, da se dobro izteče!“ je menila. „Srečno hodi, Štefan! Zdrav se vrni!“

Še z levico ji je objel desnico. Preden je zinil besedo, se je dvignil na peči Štefanček, si pomencal oči in rekel: „Naj grem še jaz, atek!“

„Spi! To je za sedaj zate, ne pa delo pri palirju.“

„Drugo leto me vzamete s seboj?“ V trenutku je bil s peči.

„Bomo videli!“ Oče ga je pobožal. „Priden bodi, materi pomagaj, na deco pazi! Če boš priden, no, potem bomo o tem drugo leto govorili.“

Štefanček je bil zadovoljen.

„Posvetim ti!“ je silila žena, ki se je bala, da bi zamudil in je vzela svetilko z mize.

Prižgal si je svetilko za na pot. „Priden bodi, Štefanček!“ Ozrl se je po spečih, pobožal Štefančka, nateknil kovčeg na kosišče, vzela culo v roke. Na pragu je obstal, ko da se mu ne da iz sobe, žena pa je že odpirala vežna vrata.

„Tak, Margita...“ Spomnil se je, da ji ni še ničesar povedal in naročil.

„Spremem tel!“

„Kaj bi hodila!“

„Vsaj skozi vas.“

„In če se kateri zbudi?“

„Zdrav se vrni, Štefan!“

Segla mu je v roko. Veren je odložil culo in jo krčevito stisnil za desnico. Ni se mogel in se ni mogel ločiti, besede, naročila pa tudi ni mogel iztisniti iz grla. Le v oči ji je zrl, zrl, dokler se ni zasvetila plamenica na poti in so se začuli koraki.

„Srečno Margita! Pa glej... glej na deco!“

„Srečno, Štefan!“

Naglo se je obrnil in odšel. Žena je visoko dvignila svetilko in gledala za njim, dokler ni zavil za sosednjo hišo. Ko je mislil, da je zaprla vežna vrata in ne zre več za njim, je ugasnil sve-

tilko in stekel nazaj k svoji koči in pogledal skozi okno v sobo.

Sedela je na postelji, roke je imela sklenjene v naročju, pogled je bil uprt v tla.

O žena, žena!... Mučenica!... O dečica!... O kočica borna!... O domačijca, domačijca, zakaj nimaš kruha?...

Gre Veren proti Mačkovcem. Upognjen je njegov hrbet, truden je njegov korak, povešena je njegova glava. Medlo gori luč v njegovi svetilki.

Gre Sukičev Ivan proti Mačkovcem. Lahek in prožen je njegov korak. Na kosišču nosi culo. Da ni stopila iz grmovja ob poti mati, da ga ni s povzdignjenimi rokami prosila, naj ostane, da ni bridko zajokala, ko je videla, da je ne usliši, bi si Ivan zažvižgal. Da ga ni pred ločitvijo svečano pokrižala, bi sploh ne mislil na to, kam gre. Da mu ni potisnila cule v roke, bi pač šel brez cule. Kdo bi mislil na culo in popotnico, če raja po njegovi glavi prelepa misel na včerajšnji večer.

Sitnarila je Šiftarka, snoči mu je prepovedala zahajati v njeno kočjo in govoriti z Ilonko. Noče biti kriva razdora pri Sukičevih! Naj je Ilonka siromašna — lovila ne bo nikogar, najmanj Sukičevega Ivana! Kaj mu je treba hoditi na delo in dati ljudem toliko snovi za obriranje Ilonke, ki ni ničesar kriva? Pusti naj Ilonko in si poišče bogato nevesto, ki bo papinka in očetu po volji!

Ilonka je povešala glavo in ni rekla nobene besedice k vsej materini pridigi.

Potrj je Ivan odhajal. Njegova potrjost jo je bolela, prihiteja je za njim in rekla: „Najbolje je tako, Ivan!“

„Ilonka, Ilonka! Ni mi mogoče! Ne morem te pozabiti! Srečen ne bom z nobeno drugo, tudi ne maram za nobeno drugo! In če je ves svet proti — ne odneham!“ Prijel jo je za roko. „Kaj res ne smem več govoriti s teboj?“

Molčala je.

„Kaj res moram pozabiti nate?“

„Zate je bolje tako!“

„In zate?“

„Siromašna sem...“ (V drugo naprej)